

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Cizí jazyky interaktivně v podmínkách Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

Metodická příručka

**pro tvůrce interaktivních výukových materiálů
německého jazyka**

Regionální skupina JIH

Kolektiv autorů:

**Mgr. Marie Drápelová, Mgr. Monika Pelíšková,
Mgr. Lea Provazníková, Mgr. Miroslava Vášová**

Masarykova obchodní akademie, Jičín, červen 2010

Obsah metodické příručky

1. O PROJEKTU	4
1.1 NÁZEV PROJEKTU	4
1.2 CÍLE PROJEKTU	4
1.2.1 DÍLČÍ CÍLE	4
1.3 POPIS PROJEKTU	4
1.4 AKTIVITY PROJEKTU	5
1.5 SEZNAM ŠKOL ZAPOJENÝCH DO PROJEKTU	5
1.5.1 ŽADATELSKÁ ŠKOLA	5
1.5.2 PARTNERSKÉ ŠKOLY	5
2. SPOLEČNÝ EVROPSKÝ REFERENČNÍ RÁMEC PRO JAZYKY	7
2.1 VYUŽITÍ SERRJ	7
2.2 KOMU JE SERRJ URČEN?	7
2.3 CO JSOU SPOLEČNÉ REFERENČNÍ ÚROVNĚ?	7
3. INTERAKTIVNÍ TABULE VE VÝUCE NĚMECKÉHO JAZYKA	10
3.1 CO JE INTERAKTIVNÍ TABULE?	10
3.2 CO JE INTERAKTIVNÍ VYUČOVÁNÍ?	11
3.3 VÝHODY INTERAKTIVNÍ TABULE	11
3.4 NEVÝHODY INTERAKTIVNÍ TABULE	12
3.5 MOŽNÁ ZDRAVOTNÍ RIZIKA, KTERÁ HROZÍ UŽIVATELŮM INTERAKTIVNÍ TABULE:	12
3.6 INTERAKTIVNÍ TABULE V HODINÁCH NĚMECKÉHO JAZYKA	12
4. KLÍČOVÉ ZÁSADY TVORBY VÝUKOVÝCH MATERIÁLŮ	13
5 FORMA PREZENTACE – GRAFICKÁ PODOBA	14
5.1 PRAVIDLA	14
5.2 UŽITÍ BAREV V PREZENTACI	15
5.2.1 ZÁKLADNÍ VLASTNOSTI BARVY	15
5.2.2 MODELÝ A DRUHY BAREV	16
5.2.3 UKÁZKY POUŽITÍ DOPLŇKOVÝCH BAREV PŘI KOMBINACI BARVY POZADÍ A TEXTU	16
5.2.4 ANALOGICKÉ (PODOBNÉ) BARVY	17
5.2.5 PREZENTACE A VADY ZRAKU	18
5.2.6 BAREVNÝ KONTRAST	18
5.3 UŽITÍ PÍSMO V PREZENTACI	19
6. OBSAH PREZENTACE	20
6.1 ZÁSADY	20
6.1.1 TITULNÍ SNÍMEK PROJEKTU, NA NĚMŽ BUDE UVEDENO:	20
6.1.2 TITULNÍ SNÍMEK PREZENTACE, KTERÝ BUDE OBSAHOVAT:	20
6.1.3 VLASTNÍ PREZENTACE	21
6.1.4 SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	22
6.1.5 SEZNAM EXTERNÍCH SOUBORŮ A ODKAZŮ	24
6.1.6 MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY	24
6.1.7 METODICKÉ POZNÁMKY	24
6.1.8 STUDENTSKÉ PRÁCE, POPŘ. PRACOVNÍ LISTY	24
6.2 PRAVIDLA UŽITÍ TABULEK A GRAFŮ	25
7. OCHRANA AUTORSKÝCH PRÁV	25
7.1 AUTORSKÝ ZÁKON Č. 121/2000 SB., VYBRANÉ PARAGRAFY	25
7.2 VÝTAH Z AUTORSKÉHO ZÁKONA, ZÁKLADNÍ POJMY.	28
7.3 KONKRÉTNÍ ZDROJE, KTERÉ MOHU POUŽÍT A PODMÍNKY POUŽITÍ	30
8. METODICKÁ A DIDAKTICKÁ DOPORUČENÍ	34
8.1 OBECNÉ METODICKÉ POKYNY	34
8.2 METODICKÉ POZNÁMKY V RÁMCI JEDNOTLIVÝCH STRAN PREZENTACE	35
8.3 PRACOVNÍ LISTY A STUDENTSKÉ PRÁCE	35

8.4 METODICKÁ A DIDAKTICKÁ DOPORUČENÍ KE ZPRACOVÁNÍ OBSAHOVÉ A JAZYKOVÉ ÚROVNĚ	39
9. KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ PŘEDVÁDĚCÍCH SEŠITŮ (VM)	40
9.1 FORMÁLNÍ STRÁNKA:	40
9.2 TECHNICKÁ STRÁNKA:	40
9.3 INTERAKTIVITA	40
9.4 DIDAKTICKÁ, OBSAHOVÁ A JAZYKOVÁ STRÁNKA DLE SERRJ	40
9.5 DODRŽENÍ AUTORSKÉHO ZÁKONA	40
9.6 ČASOVÝ ROZSAH	40
10. POUŽITÉ MATERIÁLY A LITERATURA, ZDROJE.....	40

1. O projektu

1.1 Název projektu

Cizí jazyky interaktivně v podmínkách Společného evropského referenčního rámce pro jazyky reg. č. CZ 1.07./1.1.00./08.0012

1.2 Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je zkvalitňování podmínek pro posílení vzdělanostního potenciálu s přímou vazbou na Společný evropský referenční rámec pro jazyky (dále jen SERRJ) při výuce jazyků primárně u škol zapojených do projektu, sekundárně pak u všech škol pracujících následně s vytvořenou databází výukových jazykových hodin.

1.2.1 Dílčí cíle

- vzdělání pracovníků zapojených škol v oblasti používání techniky interaktivní výuky a v oblasti vytváření výukových hodin pro interaktivní výuku
- moderní interaktivní proces výuky - aktivní zapojení žáků škol do výuky, zvýšení zájmů žáků o výuku
- vytvoření základní databáze 3180 výukových interaktivních hodin jazyků se zapojením průběžné činnosti metodických předmětových komisí
- seznámení se s obsahem SERRJ a vytvoření metodických postupů pro další přípravu výukových interaktivních hodin jazyků s přímou vazbou na jednotlivé úrovně jazykových znalostí dle SERRJ
- vytvoření odborného partnerství - sítě zapojených škol při vytváření a sdílení výukových interaktivních materiálů
- formou www prezentace vytvoření volně přístupného prostředí pro tvorbu, sdílení a metodické řízení interaktivní výuky jazyků s celostátním dopadem

1.3 Popis projektu

Realizací projektu dojde k rozšíření interaktivního způsobu výuky jazyků v podmínkách SERRJ prvotně v 27 školách v ČR. Projekt obsahuje několik aktivit, které jednak zabezpečí technické zázemí pro interaktivní výuku, jednak vytvoří metodické a obsahové zázemí (vzorové vyučovací hodiny) pro jednotlivé jazyky, jednak vytvoří partnerský systém spolupráce škol pro sdílení a další tvorbu nových učebních materiálů. Do realizace projektu je zapojeno celkem 27 škol z pěti krajů. Na tvorbě výukových materiálů se podílí celkem 106 pedagogů, kteří vytvoří 3180 výukových hodin pro interaktivní výuku ve všech jazycích,

kteří se na zúčastněných školách vyučují. V rámci projektu byly vytvořeny i tyto metodické pokyny, které budou odborným návodem pro samostatnou tvorbu dalších interaktivních výukových hodin. Celá nabídka interaktivní výuky bude umístěna na webu, vytvořeném v rámci projektu. Hlavními cílovými skupinami jsou pracovníci a žáci zapojených škol.

1.4 Aktivity projektu

- pořízení moderních technologických prostředků a didaktických pomůcek v rámci využívání ICT ve výuce jazyků.
- získávání znalostí k tvorbě výukových interaktivních hodin jazyků s přímou vazbou na obsah, metody a cíle SERRJ. Pracovníci partnerských škol projdou školeními pro práci s výukovým software, realizovanými v rámci projektu a zúčastní se i předmětových seminářů.
- vytváření interaktivních výukových hodin, včetně metodického řízení a síťové spolupráce zúčastněných škol v podmínkách SERRJ.

1.5 Seznam škol zapojených do projektu

1.5.1 Žadatelská škola

Masarykova obchodní akademie, Jičín, 17. listopadu 220, 506 11 Jičín

1.5.2 Partnerské školy

Česko-anglické gymnázium, vyšší odborná škola a střední odborná škola podnikatelská, s.r.o.
Hradec Králové, Hradecká 1151, 500 03 Hradec Králové

Gymnázium a Střední odborná škola, Hořice, Husova 1414, 508 01 Hořice

Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Nová Paka, Kumburská 740, 509 01 Nová Paka

Gymnázium, Broumov, Hradební 218, 550 01 Broumov

Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452, 569 43 Jevíčko

Gymnázium Jiřího Ortena, Jaselská 932, 284 01 Kutná Hora

Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20, 789 01 Zábřeh na Moravě

Gymnázium, Přelouč, Obránců Míru 1025, 535 01 Přelouč

Lepařovo gymnázium, Jičín, Jiráskova 30, 506 01 Jičín

Obchodní akademie a Hotelová škola Havlíčkův Brod, Bratříků 851, 580 02 Havlíčkův Brod

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jihlava, náměstí Svobody 1, 586 01 Jihlava

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice, Štefánikova 325, 530 43 Pardubice

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola ekonomická, Svitavy, T. G. Masaryka 47, 568 02 Svitavy

Obchodní akademie, Hořice, Šalounova 919, 508 01 Hořice

Obchodní akademie Chrudim, Tyršovo náměstí 250, 537 01 Chrudim

Obchodní akademie, Náchod, Denisovo nábřeží 673, 547 21 Náchod

Obchodní akademie T. G. Masaryka, Kostelec nad Orlicí, Komenského 522,
517 41 Kostelec nad Orlicí

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Trutnov, Volanovská 243,
541 01 Trutnov

Střední odborná škola podnikatelská Trutnov, s.r.o., Polská 357, 541 01 Trutnov

Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice, Karla IV. 13,
531 69 Pardubice

Střední průmyslová škola Jihlava, Třída Legionářů 1572, 586 00 Jihlava

Střední průmyslová škola stavební akademika Stanislava Bechyně, Havlíčkův Brod, Jihlavská
628, 580 01 Havlíčkův Brod

Střední škola ekonomiky, obchodu a služeb SČMSD Benešov, s.r.o, Husova 742, 256 60
Benešov

Střední škola obchodní a služeb SČMSD, Žďár nad Sázavou, s.r.o., Komenského 972, 591 01
Žďár nad Sázavou

Střední škola cestovního ruchu Choceň, náměstí Tyršovo 220, 565 36 Choceň

Střední škola stavební Jihlava, Žižkova 1939, 586 01 Jihlava

2. Společný evropský referenční rámec pro jazyky

SERRJ je dokument vytvořený Radou Evropy, poskytující společný referenční materiál pro všechny, kteří se v různých oborech a v různých rolích setkávají s jazykovou výukou. Sjednocuje požadavky pro učitele, žáky, tvůrce testů, výzkumné pracovníky apod., vytváří pro ně jednotnou terminologii a nastavuje podmínky pro zařazení do jednotlivých úrovní. Popis jazyka z různých pohledů a v různých kontextech je potom srovnatelný a transparentní, protože vychází ze stejných principů a užívá shodné popisné nástroje. Společně sdílený popisný nástroj umožňuje prostupnost jazykového vzdělávání a spolupráci při výzkumu v této oblasti napříč Evropou i jinými oblastmi, které SERRJ používají.

2.1 Využití SERRJ

- SERRJ podporuje a usnadňuje spolupráci mezi vzdělávacími institucemi v různých zemích
- umožňuje vytvořit základ pro vzájemné uznávání kvalifikačních osvědčení
- lze jej využít také k dalším účelům, jako jsou např.: tvorba obsahu a cílů kurikula/učebních plánů apod.; vývoj jazykových zkoušek/certifikací (obsah, kritéria); plánování autonomního učení se jazyku včetně stanovení vlastních cílů, výběru materiálů, sebehodnocení

2.2 Komu je SERRJ určen?

Společný evropský referenční rámec je určen všem, jichž se dotýká jazyková výuka, tj. odborným pracovníkům stejně jako žákům. Je to popisný nástroj, který umožňuje všem těmto skupinám stejně interpretovat výsledky jazykového vzdělávání. Dále poskytuje prostředky administrativním pracovníkům ve školství a vzdělávání, tvůrcům kurzů, učitelům, metodikům, zkušebními orgánům atd. k tomu, aby mohli analyzovat svou současnou praxi, pokud jde o koordinaci jejich činnosti a zajištění potřeb žáků. Pomáhá také překonávat bariéry v komunikaci mezi odborníky pracujícími v oboru moderních jazyků, které vyplývají z existence různých vzdělávacích systémů v Evropě.

2.3 Co jsou společné referenční úrovně?

Jedním z nástrojů obsažených v SERRJ, který lze využít v mnoha různých oblastech, jsou tzv. společné referenční úrovně ovládnutí jazyka. Usilují o komplexní popis použití jazyka. V deskriptorech (popisných kategoriích) jsou popsány oblasti, situace a účely, kdy může být jazyk používán, a úkoly a činnosti, které jsou prostřednictvím jazyka vykonávány.

Aby byly tyto popisy (referenční nástroje) nejen výstižné, nýbrž zároveň i prakticky využitelné, musí splňovat mnoho kritérií, která někdy působí jako protichůdná:

- musí umožnit srovnatelnost úrovní ovládnání jazyka napříč různými vzdělávacími kontexty a zároveň být pro daný kontext relevantní;
- musí být založeny na teoretickém modelu a přitom snadno použitelné různými uživateli v praxi;
- zařazení deskriptorů do stupnic (úrovní) musí být objektivní, empiricky podložené;
- musí používat jednotný pojmový aparát a být dobře interpretovatelné;
- jednotlivé úrovně by měly být jasně odlišitelné.

SERRJ definuje celkem 6 úrovní ovládnutí jazyka:

Uživatel základů jazyka	A1	Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem zúčastnit interakce, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.
	A2	Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnaléhavějších potřeb.
	B1	Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace (input) týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje

Samostatný uživatel		<p>a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.</p> <p>B2 Dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých textů týkajících se jak konkrétních, tak abstraktních témat včetně odborně zaměřených diskusí ve svém oboru. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, aniž by to pro ně představovalo zvýšené úsilí. Umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu všeobecných témat a vysvětlit své názorové stanovisko týkající se aktuálního problému s uvedením výhod a nevýhod různých možností.</p>
Zkušený uživatel		<p>C1 Rozumí širokému rejstříku náročných a dlouhých textů a rozpozná implicitní významy textů. Umí se plynule a pohotově a bez zjevného hledání výrazů vyjadřovat k tématům z osobní, profesní, společenské i akademické oblasti. Umí jazyka užívat pružně a efektivně pro společenské, akademické a profesní účely. Umí vytvořit srozumitelné, dobře uspořádané, podrobné texty na složitá témata, čímž prokazuje ovládnutí kompozičních útvarů, spojovacích výrazů a prostředků koheze.</p> <p>C2 Snadno rozumí téměř všemu, co si vyslechne nebo přečte. Dokáže shrnout informace z různých mluvených a psaných zdrojů a přitom dokáže přednést polemiku a vysvětlení v logicky uspořádané podobě. Dokáže se spontánně, velmi plynule a přesně vyjadřovat a rozlišovat jemné významové odstíny dokonce i ve složitějších situacích.</p>

Modelové deskriptory definují šest hlavních kriteriálních úrovní A1, A2, B1, B2, C1 a C2 (viz tabulka).

Úrovně A2, B1 a B2 jsou často dále rozděleny (např. úroveň B1 na úrovně B1 a B1+).

Každá úroveň by měla být chápána tak, že v sobě zahrnuje úrovně, které jsou na stupnici pod ní. To znamená, že kdokoli na úrovni B1 by měl být schopen udělat vše, co je uvedeno na úrovni A2, a jeho výkon by měl být lepší než ten, který je popsán v A2. Z toho vyplývá, že podmínky týkající se výkonu na úrovni A2 — například "za předpokladu, že se zřetelně a pomalu artikuluje" — mají menší váhu pro úroveň B1 nebo se k výkonu na této úrovni vůbec nevztahují.

V podmínkách středních škol zapojených do projektu se stanovení úrovně interaktivních výukových materiálů pro cizí jazyky týká prvních dvou úrovní (začátečník a středně pokročilý), stupňů A1, A2, B1 a B2 s přímou vazbou na učební osnovy cizích jazyků školních vzdělávacích programů.

Německý jazyk se vyučuje v zapojených školách buď jako první cizí jazyk, čemuž odpovídá dosažení úrovně B1, B2, nebo jako druhý cizí jazyk, odpovídající úrovně jsou pak ve škále od A1 až po B1. Jazyková úroveň interaktivních výukových materiálů bude tedy odpovídat jazykovým úrovním a stupňům A1, A2, B1 a B2. Předpoklad vykonání maturitní zkoušky z německého jazyka na základní úrovni (B1), popř. na vyšší úrovni (B2), zahrnuje zpracování interaktivních materiálů převážně v úrovních B1 a B2.

3. Interaktivní tabule ve výuce německého jazyka

3.1 Co je interaktivní tabule?

Interaktivní tabule je velká interaktivní plocha, ke které je připojen počítač a datový projektor. Projektor promítá obraz z počítače na povrch tabule a přes ni lze prstem, speciálními fixy, nebo dalšími nástroji ovládat počítač.

Typů interaktivních tabulí je mnoho. Ve školách se nejčastěji setkáme s elektromagnetickou tabulí, která se ovládá speciální tužkou nebo tzv. stylusem, a pak s tabulemi využívajícími ke snímání pohybu elektrického odporu. Ty většinou obsahují stylus, ale lze na ně zapisovat i pomocí prstu. Elektronické tabule umožňují ovládat počítač a naopak reagovat na výsledky provádění počítačového programu.

Pomocí speciálního pera můžeme na tabule kreslit, barevně psát, psát na interaktivní klávesnici, zvýrazňovat text i obrázky, pohybovat a přesouvat obrázky či text nebo jen ovládat kurzor myši např. ve výukových programech.

Zaměříme se na tabule ACTIVboard vyráběné pro školní prostředí a konstruované pouze pro přední projekci. Povrch tabule systému ACTIVboard je odolnější proti mechanickému poškození a umožňuje psaní běžným fixem, který se dá umýt běžnými čisticími prostředky. Tabule se ovládá, případně se na ni píše pouze pomocí elektronického pera. Díky melaninovému povrchu je tabule velmi odolná proti poškrábání. Při zakoupení interaktivní tabule získává kupující automaticky plnou licenci k programovému vybavení daného výrobce, a to na všech počítačích, na nichž je interaktivní tabule aktivně používána.

Pojem interaktivita vymezuje novou technologii v kontrastu k tradiční tabuli nebo projekci. Výuka s interaktivní tabulí může, ale nemusí být pro žáky skutečně interaktivní. Záleží na didaktických dovednostech učitele. Malý, případně žádný, pedagogický přínos interaktivních tabulí souvisí nejčastěji s nedostatečnými didaktickými a technologickými kompetencemi jednotlivých učitelů a nelze jej považovat za všeobecně platný argument pro odmítání technologií. Technika je pouhý prostředek k dosažení cíle. Aby se žáci nedostali do role pasivních diváků, lze tomu předejít i tím, že místo frontálního vyučování, při kterém pracujeme se všemi žáky najednou, využijeme spíše práci ve skupinách - týmech. Zatímco jedni pracují přímo u tabule, druzí řeší obdobný problém v lavici prostřednictvím problémové úlohy, řešení si pak mohou vzájemně porovnávat.

3.2 Co je interaktivní vyučování?

Interaktivní výuka je považována za novou vyučovací metodu:

- nabízí žákům zábavnější a méně stereotypní formu výuky
- zapojuje žáky do spoluvytváření samotné vyučovací hodiny, a tím zvyšuje jejich motivaci k učení
- interaktivní vyučování spočívá ve všestranné komunikaci žáka, učitele, počítačových programů, ale také dalších osob, které se výuky mohou účastnit prostřednictvím ICT
- interaktivní vyučování není pouhé učení se teorii, ale také komunikace a práce s počítačem, nejrůznějšími programy a internetem – přibližuje tedy teoretickou běžnému životu

3.3 Výhody interaktivní tabule

- sjednocující element
- může nahradit téměř všechny užívané učební pomůcky
- podpora motivace a zájmu žáků o novou látku
- velká míra zapojení studentů do práce s tabulí
- detailní příprava výuky
- efektivita přípravy (možné následné použití)
- možnost rychlých změn organizační formy vyučování podle momentálních potřeb
- rozvoj kreativity
- podpora mezipředmětových vztahů
- okamžitá zpětná vazba žákům i učiteli
- ulehčení tvorby prezentací, her či projektů

- usnadnění učení žákům s vývojovými poruchami učení
- možnost zpracování a rozeslání elektronických výstupů žákům

3.4 Nevýhody interaktivní tabule

- odklon od reálného světa k virtuálnímu (upřednostnění videa před chemickým či fyzikálním pokusem)
- zahlcení žáků velkým množstvím informací => přebírají roli pasivního diváka
- sofistikovanost nového výukového vybavení žáky spíše rozptyluje
- tempo třídy klesá při práci jednotlivců s tabulí
- zneužití tabule k pouhému promítání (aktivní složka se vytrácí)

3.5 Možná zdravotní rizika, která hrozí uživatelům interaktivní tabule:

- prudká bolest očí
- ztráta orientace
- ⇒ důsledek přímého kontaktu s intenzivním světlem vycházejícím z projektoru
- ⇒ nutnost pravidelné duševní hygieny

3.6 Interaktivní tabule v hodinách německého jazyka

Pro hodiny německého jazyka lze připravovat výukový materiál:

- gramatický - vysvětlení gramatických pravidel v názorných ukázkách, uvedení řady příkladů a modelových vět, zapojení žáků při řešení problémových úloh a opravování chybných textů
- konverzační - budování řetězců slov a obrátů k danému konverzačnímu okruhu, poslechy a doplňování dialogů => doplnění jednostranně realizovaného dialogu
- literární - poslechy úryvků textů, příp. krátké ukázky z filmů, pexeso s obrázky a jmény autorů a jejich děl, přiřazování úryvků k názvům děl
- lexikální - spojení obrazu, zvuku či nastíněné situace s daným slovem nebo obratem, budování řetězců synonym, antonym, příbuzných slov
- překladový - simultánní tlumočení jednoduchých poslechových situací, výběr správného překladu z několika možností (i chybných)
- poslechový - nalezení správného textu k poslechovému cvičení doplnění chybějících slov, shrnutí nejdůležitějších informací z poslechu, zaškrtnutí slov, která zazněla při poslechu
- fonetický - poslech slov obsahujících podobné hlásky, poslech vlastního hlasu a porovnání individuální výslovnosti s normou

- geografický - slepé mapy, reálie a historie německy mluvících zemí

4. Klíčové zásady tvorby výukových materiálů

Při tvorbě výukových materiálů obecně ctíme pět klíčových zásad jejich tvorby:

1. Přehlednost

Je vhodné zvolit jednotný styl příprav (v rámci tematického celku, předmětu, školy, projektu – záleží na zvážení). Barva pozadí (tlumené odstíny) a barvy textu či obrázků by neměly odvádět pozornost od samotného obsahu a měly by mezi sebou být v souladu. V programu je velká škála pozadí, ale ne všechna jsou příliš vhodná. Tvůrce musí dbát na dodržení dobré čitelnosti textu, a to i ze zadních lavic, proto je vhodné zvolit písmo bez patek (např. Arial) a nepoužívat stín. Neméně důležitá je také velikost písma a to minimálně 26 bodů.

2. Názornost

Názornost je nedílnou součástí procesu osvojování vědomostí a dovedností. Povzbuzuje zájem o učivo, podněcuje pozornost a usnadňuje zapamatování vědomostí a dovedností. V tomto případě je interaktivní tabule velkým pomocníkem. Do výukových materiálů můžeme zařadit grafy, obrázky či videosekvence, externí odkazy, flashové animace apod. Zde je však nutné připomenout bezpodmínečnou nutnost respektování tzv. autorského zákona č. 121/2000 Sb.

3. Aktivita

Interaktivní tabule má slovo aktivita již ve svém názvu. Je naším úkolem zajistit, aby žáci v hodinách aktivní být mohli. Nesmíme využívat tabuli pouze k prezentaci učiva, nýbrž „zvednout žáky či studenty z lavice“. Jednotlivé prezentace či jejich soubory by tedy měly tvořit jednotný celek, obsahující výklad, interaktivní cvičení, opakování, praktické ukázky. Součástí mohou být i pracovní listy, studentské práce, laboratorní cvičení – dle povahy předmětu a tématu.

4. Zpětná vazba

Vyučující musí zjistit, zda si žáci předkládané učivo osvojili. V případě, že zjistí nedostatky u některých žáků, potom je tabule velkým pomocníkem. Můžeme se kdykoli k probranému učivu vrátit. K tomu je ale třeba dodržet přiměřený rozsah jednotlivých prezentací. V praxi se ukazuje jako efektivnější a přehlednější vytvářet kratší prezentace s rozsahem 6 – 10 stran, tzn. jeden tematický celek rozdělit do více prezentací. Cílem není vytvářet nepřehledné a na

ovládání složité stostránkové prezentace plné odkazů na jiné stránky v rámci jednoho sešitu, kdy na začátku hodiny musím nejdříve nalézt stranu, na které jsem v předchozím dnu skončil, ale kratší útvary, případně provázané s dalšími souvisejícími prezentacemi.

5. Přiměřenost

Není cílem přenést všechny informace na tabuli. Stále zůstává důležitá vazba učitel – žák. Tabule slouží pouze jako doplněk, jakýsi podpůrný prostředek k lepší a atraktivnější výuce. Dokonce není ani důležité a žádoucí, abychom byla tabule využívána při každé či celé vyučovací hodině. Také ne každé učivo je vhodné pro využití tabule. Tento fakt je třeba zohlednit už při volbě zpracovávaného tématu.

Shrnutí

- *jednotná grafická podoba (pozadí, typ písma, funkční tlačítka)*
- *rozsah – 6 – 10 stran*
- *jednotný titulní list (název a číslo projektu, žadatel, loga, název OP, jméno autora a škola...)*
- *obecné metodické pokyny (obsah a témata výuky, hodinová dotace, forma, cíle hodiny, cílová skupina žáků/studentů, použité nástroje, další použité pomůcky, externí odkazy)*
- *metodické poznámky v rámci jednotlivých stran prezentace*
- *velikost písma – doporučená velikost písma (26 – 36 bodů)*
- *přehlednost – méně znamená často více*
- *dodržení tzv. autorského zákona*
- *prameny a literatura*

5 Forma prezentace – grafická podoba

Prezentace by měla působit klidným, přehledným, nijak nevtíravým dojmem, výběr barev by měl ladit, pozadí by nemělo překážet čitelnosti textu, nemělo by unavovat zrak atd. Dále by měla být jednoduchá na ovládání – funkční tlačítka, a to jak pro pedagogy, tak i pro studenty/žáky.

5.1 Pravidla

Vyvarovat se křiklavým barvám pozadí a písma. Barva pozadí (tlumené odstíny) a barvy textu či obrázků by neměly odvádět pozornost od samotného obsahu a měly by mezi sebou být v souladu.

Stínování písma je sice hezký efekt, ne vždy ale působí elegantně – tradičně používáme stínování jen tehdy, napomáhá-li stín k lepší čitelnosti kvůli pozadí.

Stín nepřispívá k čitelnosti textu

Podle psychologů je nejefektivnější (příjemná a udržující koncentraci diváků) taková prezentace, kde je pozadí tmavé a písmo světlé (tedy přesně naopak, jak si většina lidí myslí). U prezentací na interaktivní tabuli je však tento fakt sporný – tmavé pozadí nepůsobí příliš pozitivně ani efektně. Opatrně postupujeme v případě pozadí, která jsou obsažena ve zdrojových knihovnách. V programu je velká škála pozadí, která však nejsou příliš vhodná.

Tvoří-li pozadí prezentace nějaká fotografie, vyvarujeme se textu! Jestliže je nutné text umístit - pak pouze na jednolitě plochy (nebe, voda), písmo však musí být v dobrém kontrastu s pozadím.

Používejte větší font písma. Tvůrce by měl dbát na dodržení dobré čitelnosti textu, a to i ze zadních lavic, proto je vhodné zvolit písmo bez patek (např. Arial) a nepoužívat stín. Neméně důležitá je také velikost písma. Doporučujeme podle důležitosti používat velikost od 26 bodů výše. Obecně platí, čím větší, tím lepší. Nikdy však nesmí být text větší než nadpisy.

Sjednocená grafická podoba. Jednotnou grafickou podobu by měly mít zaprvé jednotlivé snímky (slidy) – nehodí se, aby každý slide měl například jiné pozadí nebo barvu písma. Úvodní a konečný slide může vybočovat z řady, ovšem základní grafické schéma je vhodné zachovat. Zadruhé je vhodné zvolit jednotný styl příprav i v rámci tematického celku, předmětu, školy, projektu – jednotlivé předměty se budou odlišovat barevným odstínem pozadí apod. (záleží na zvážení).

5.2 Užití barev v prezentaci

Složení barev v prezentaci je jedním z prvních hledisek, které ovlivní přijetí prezentace studentem nebo žákem. Toto hledisko je jistě subjektivní, ale v žádném případě nezanedbatelné. Vhodná volba barev a barevných odstínů navíc podvědomě ovlivňuje reakce posluchačů. Z tohoto důvodu je třeba respektovat pravidla, která určují vhodnost a správnost použití kombinací barev.

5.2.1 Základní vlastnosti barvy

Tón, jas (světlost) a sytost barvy mají při tvorbě grafické kompozice podstatný vliv na konečný barevný efekt. Lidské oko si neprozkoumává celé barevné spektrum, ale vystačí si s pouhými třemi vzorky blízko barev modrá, zelená a žluto-červená. Z toho na jedné straně

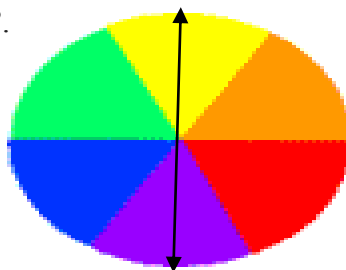
vyplývá, že je možné namíchat miliony různým spekter, které však oko nebude schopné rozlišit a tyto barvy tak budou od sebe nerozeznatelné a na druhé straně, že všechny okem rozlišitelné barvy je možné ze tří druhů spekter smíchat.

5.2.2 Modely a druhy barev

Existuje řada modelů, které umožňují barvy míchat. Nejpoužívanější je tradiční model pracující se třemi typy barev, primárními, doplňkovými a terciálními.

Mezi primární barvy patří tři základní pigmentové barvy, červená, modrá a žlutá. S jejich pomocí se dají namíchat všechny ostatní barvy.

Ke každé z primárních barev existuje doplňková barva, zelená, oranžová a fialová. Jestliže využijeme barevné kolo, doplňkovou barvu k naší vybrané barvě najdeme tak, že se podíváme na opačnou stranu, tedy o 180°.

Skupina terciálních barev vznikne dalším dělením barevného kruhu. Terciálních barev je 12 a pokrývají celé barevné spektrum, které známe třeba z duhy.

5.2.3 Ukázky použití doplňkových barev při kombinaci barvy pozadí a textu

1. doplňkové barvy v malířských kombinacích daných historickou zkušeností malířských mistrů

2. doplňkové barvy v moderní RGB kombinaci

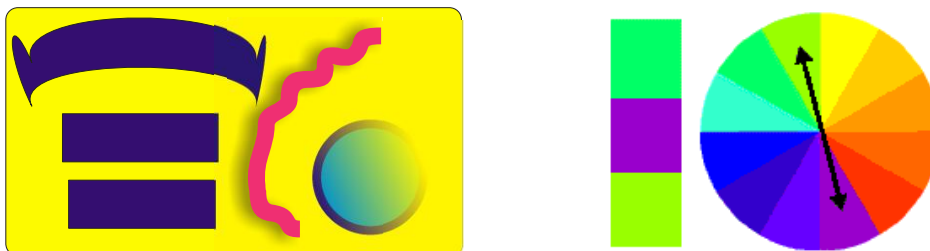
5.2.4 Analogické (podobné) barvy

Tři barvy, které spolu bezprostředně sousedí na barevném kruhu se nazývají analogické barvy. Tyto barvy nejsou vzájemně kontrastní a proto se používají pro vyplnění nevýrazných ploch.

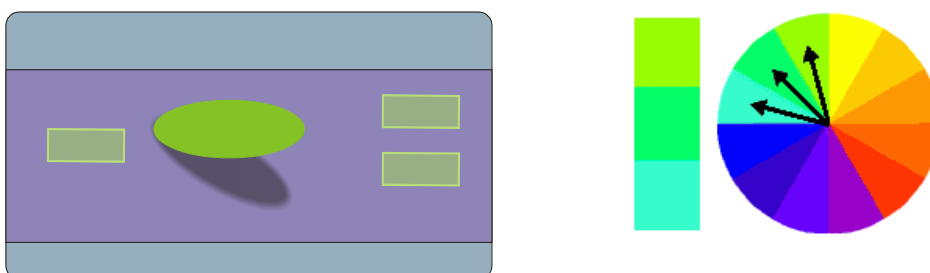

Při vytváření vzhledu prezentace je nutné vycházet z barevného schématu, tedy souboru barev použitých v prezentaci. Existují dva základní druhy schémat.

1. Schéma založené na doplňkových barvách

2. Schéma založené na podobných barvách

Při volbě správného barevného schématu musíme brát v úvahu také cílovou skupinu, pro kterou prezentaci vytváříme a to z hlediska pohlaví, věku, národnostního složení apod. Důvody jsou naprosto zřejmé. Jednotlivé barvy mají v různých kulturách různé významy. Tak například bílá barva v jedné zemi znamená radost, štěstí, v druhé naopak představuje smrt. Barevné schéma pro děti bude naprosto rozdílné od barevného schématu prezentace určené

pro dospělé muže nebo ženy. I přes tyto rozdílnosti je možné stanovit jistá obecně platná pravidla, která jsou obsahem následující tabulky.

Barva	Asociace
červená	nebezpečí, vzrušení, dynamika upoutá prezentaci
modrá	spíše jako doplněk, podklad, neoriginální, neutrální
bílá	podklad, pozadí objektů, čistota, neutrální k ostatním barvám
žlutá	velmi upoutá, slunce, teplo
černá	originální, neutrální . spíše jako doplněk či podklad
zelená	příroda, spíše upoutá, jako doplněk, pozadí
oranžová	teplo, zdraví, velmi upoutá, dynamické prvky

Barvy můžeme také rozdělit na teplé a studené. Teplé barvy (žlutá, červená a oranžová), nás podněcují ke zvýšené činnosti. Studené barevné odstíny (zelená a modrá) uklidňují a vyvolávají útlum tělesných funkcí.

5.2.5 Presentace a vady zraku

Při tvorbě prezentace musíme vzít v úvahu poměrně častý výskyt očních vad v populaci. Příkladem je barvoslepost, kterou trpí přibližně každá stá žena a každý desátý muž. To pro nás ale nutně znamená potřebu přizpůsobit se skutečnosti, že na průměrném gymnáziu s 360 žáky a poměrem pohlaví 1:2 se vyskytnou nejméně 2 žákyně a 12 žáků s touto vadou zraku. Základem našeho barevného spektra určeného pro skupinu dětí, kde se může vyskytovat barvoslepy žák je omezení použitých barev na stránce a to na 5-6, přičemž černá a bílá je již do tohoto počtu započítána. Nejvhodnější je použití tzv. monochromatického barevného schématu, jež se skládá z bílé, černé a jedné další barvy. Třetí barva nemusí být jediná, ale lze použít i stejnou barvu s jinou sytostí, čímž vznikne několik obdobných barev. Je nutné si ověřit, že zvolené odstíny jsou navzájem dostatečně kontrastní, aby byl čitelný text jednoho odstínu na pozadí druhého. Pokud bychom si chtěli být jistí, zda jsme volili správně, je možné využít nástroje na internetu, které zobrazí stránku tak, jak ji vidí barvoslepy člověk, případně nám pomůže vybrat vhodné barevné spektrum. (www.pixy.cz)

5.2.6 Barevný kontrast

S fyziologií lidského vidění souvisí i subjektivní pojem kontrast. Oko je nejcitlivější na zeleno-žlutou barvu a nejméně citlivé na barvu modrou až fialovou. Proto vzniká dojem

rozdílného subjektivního kontrastu i při kombinaci různých barev, jejichž fyzikální kontrast je stejný.

5.3 Užití písma v prezentaci

Písmo v prezentaci musí splňovat všechny požadavky kladené na názornost, přehlednost a srozumitelnost. Z tohoto pohledu je nutné pracovat s následujícími pojmy:

Sada (font, druh) písma

Řez písma

Velikost písma

Pod pojmem sada písma rozumíme popis křivek, ze kterých se písmo skládá. Pro jejich označení se používají slova jako Times New Roman, Arial, Courier apod.

Sady je možné rozdělit na několik základních skupin:

Antikva

- patkové

- například Times New Roman

- vhodné pro souvislé texty – patky vedou oči, a z tohoto důvodu ne zcela vhodné pro interaktivní prezentace

Grotesk

- bezpatkové

- například Arial

- vhodné pro samostatná slova nebo hesla, Doporučuje se jako vhodný typ pro interaktivní prezentace

Písmo psacího stroje

- proporcionální písmo

- například Courier

- vhodnější spíše pro tabulky než pro prezentace

Volně psaná písma

zbytečně odvádějí pozornost, jsou hůře čitelná

často mají problémy s českými znaky

nejdou vhodná pro práci s prezentací

Řez písma

Pro řez písma rozlišujeme:

tučné – bold

šikmé – kurzíva

podtržené

různé kombinace

Zde v kombinaci s velikostí písma je nutné zvážit použití zejména kombinací řezů. Například nevhodně použité podtržené tučné písmo zcela strhne pozornost žáka a potlačí vše ostatní, co se v prezentaci vyskytuje. Příliš mnoho různých řezů a fontů na jedné stránce působí rušivě. Zde platí čím méně, tím lépe.

6. Obsah prezentace

6.1 Zásady

Každá prezentace musí obsahovat:

6.1.1 Titulní snímek projektu, na němž bude uvedeno:

- název projektu
- registrační číslo projektu
- žadatelská škola
- povinná loga (loga MŠMT, Operačního programu, ESF, EU a žadatelské školy)

Tento snímek je v rámci projektu jednotný.

6.1.2 Titulní snímek prezentace, který bude obsahovat:

- jazyk a symbol
- název výukového materiálu

Název musí být věcný, výstižný, co nejkratší (musí být jasné, na co se mají žáci soustředit).

- jméno autora
- název Vaší partnerské školy
- úroveň podle SERRJ
- datum vytvoření
- typ vyučovací hodiny

- vytvořeno v programu: ACTIVstudio 3
- anotace
- poznámky ke stránce

Do poznámek k titulnímu snímku je třeba umístit návod, jak používat a pracovat s prezentací - seznámit s průběhem prezentace, tj. obsahem a obecnými metodickými pokyny (obsah a témata výuky, hodinová dotace, forma, cíle hodiny, cílová skupina žáků, použité nástroje ACTIVstudia, další použité pomůcky, externí odkazy, připojení na internet, specifické nástroje, softwarové vybavení, přehrávač videa, JAVA, atd.).

6.1.3 Vlastní prezentace

- Rozsah
 - Výukový materiál musí být učební pomůcka, která po obsahové i didaktické stránce zabezpečí vedení minimálně 20-minutového úseku vyučovací hodiny.
 - V praxi se ukazuje jako efektivnější a přehlednější vytvářet kratší prezentace v rozsahu minimálně 6 stran bez titulních listů.
 - Raději jeden tematický celek rozdělit do více prezentací. Doporučuje se vytvořit kratší útvary, které mohou být použity samy o sobě a nevyžadují odkazy na jiné prezentace nebo jiné interaktivní hodiny (není nutné navazovat na předcházející učivo).
- Přiměřenost obsahu
 - Prezentace na interaktivní tabule pouze doplňuje hodinu koncipovanou učitelem. Je důležitým pomocníkem, ale v žádném případě nesmí zastínit interakci mezi učitelem a žáky.
 - Její účinnost jakožto audiovizuální pomůcky a pozitivní motivace se také snižuje používáním v každé hodině. Je nutné aktivity střídat. Je důležité si uvědomit, že existuje řada témat a postupů, kde je použití interaktivní výuky spíše kontraproduktivní. Je nutné přistupovat k užití interaktivní výuky uvážlivě a ne ji používat za každou cenu.
 - Obsah a styl prezentace by měl vždy odpovídat publiku, kterému je určeno (např. vědecké termíny se hodí pro vyšší ročníky).
 - Nedoporučuje se přílišné množství informací. Čím méně textu na slidu, tím lépe - flipcharty mají žáci používat a ovládat, případně poslouchat, ne je číst! (Nevkládat celé věty a odstavce! Pro žáka je tento postup nejhorší - je nucen číst, což většinou stejně nedokončí a ztratí se, jelikož není schopen zároveň číst a poslouchat). V případě výkladových hodin by neměly být obsahem prezentace věty, ale body, které vytvářejí strukturu prezentace.

○ Počet řádků by měl být co nejmenší, maximum je sedm řádků, optimum pět. Více řádků působí zmatečně a dojemem, že na posluchače bude kladen nárok vyslechnout si velké množství informací.

- Názornost

○ Interaktivní výuka nabízí široké možnosti při rozvíjení kompetencí žáka. Svou názorností usnadňuje proces osvojování vědomostí a dovedností, v podstatě „nutí“ žáky k dobrovolné pozornosti. Velmi vhodně se zde uplatňují jakékoli audiovizuální prvky, např. flashové animace, obrázky, videosekvence či různé druhy grafů.

- Pestrost

○ Účinnost a efektivita interaktivních prezentací je dána především možností aktivního zapojení žáků do vzdělávacího procesu. Při propojení názornosti s pracovními listy, cvičeními či praktickou činností žáků může být hodina velmi pestrá, s častou změnou forem a metod, se skutečně aktivním zapojením žáků do jejich vlastního vzdělávání. Dává učiteli do ruky nástroj, který umožní žákům, aby sami ovlivnili úroveň svých znalostí, dovedností a návyků.

- Přehlednost

○ Na rozdíl od Powerpointu a jiných prezentací není uživatelem prezentace pouze prezentátor, ale i žák. Je tedy nezbytné, aby byla každá prezentace z technického hlediska maximálně přehledná, jednoduchá a její ovládání naprosto jednoznačné.

○ Pohyblivé musí být pouze objekty, se kterými se opravdu má pohybovat, ostatní pak musí být uzamčeny a dále musí být zřejmé, jakých nástrojů se má při práci se slidem použít.

○ Přehledné grafy, tabulky, obrázky a animace jsou vždy zajímavým zpestřením a dovolují upoutat posluchačovu pozornost.

6.1.4 Seznam pramenů a literatury

Je nezbytné na poslední straně uvést seznam pramenů a literatury.

- **Příklad citací dle normy ISO 690, která je doporučena pro projekt:**

- **Citace monografie:**

Autor(ři):. Název (podnázev). Vydání, místo vydání, rok vydání. ISBN

Justová, H.: Deutschsprachige Länder. 3. vyd., Havlíčkův Brod, 2001. ISBN 80-7200-424-7.

- **Citace článku (periodika):**

Autor. Název článku. Název zdrojové publikace. Rok vydání, ročník, číslo, citované strany. ISSN.

Fischer, A. : Osterbräuche. Spitze. 2010, roč. 12, č. 07-08, 11. ISSN: 1335-891X

○ **Článek v elektronickém periodiku:**

Autor: Název článku. Název periodika [online], rok vydání, č. vyd. [URL:.ISSN](#)

Toufarová, D.: Was uns bewegt – Gustav Mahler – 150. Geburtstag. Freundschaft [online], 2010, no. 9-10. URL: http://www.freundschaft.cz/pagez/archive/clanky/2010/2010_9g.htm

Dvorsak, Y.: Výšlap adventní Vídní. Lidé a země [online], 2008, no. 11. URL: <http://www.lideazeme.cz/clanek/vyšlap-adventni-vidni>

Citace řadíme abecedně, podle jmen autorů, resp. chronologicky.

• **Citace v textu:**

- Poznámka pod čarou

(V textu práce):

„München ist die Landeshauptstadt ...“²

(V poznámkách pod čarou vypadají záznamy následovně):

2 Justová, H.: Deutschsprachige Länder. Havlíčkův Brod, Fragment, 2001. s. 23

- Číselné citace

(V textu práce):

„München ist die Landeshauptstadt ...“ (33)

(V soupisu citací na konci práce):

33 Justová, H.: Deutschsprachige Länder. Havlíčkův Brod, Fragment, 2001. s. 23

Někdy je uváděn i překladatel.

• **Příklad dalších pramenů**

<http://www.a-germany.com/cz/>

http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Odkazy na stranách 7 a 12 dostupné pod licencí Creative Commons (autoři a licence uvedeni pod obrázky).

Všechny uveřejněné odkazy [cit. 08-12-2009] dostupné pod licencí Public Domain - na

http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Odkaz na straně 5 dostupný pod licencí Creative Commons (autor uveden pod obrázkem).

- **Na závěr napsat text:**

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá Autorskému zákonu.

- **Zároveň je třeba ošetřit i vlastní autorská práva.**

Je nutné uvést celý kontakt osoby (tvůrce VM), na kterou je možno se obrátit.

Například: i.tabule@seznam.cz

6.1.5 Seznam externích souborů a odkazů

Veškeré externí odkazy uveďte do metodické poznámky na jednotlivých slidech (umístění, délka, kdy jej použít, stručný popis).

- **Soupis externích odkazů uveďte i na závěr prezentace.**

Například:

str. 7: Článek P. Kadlece na Čro Leonardo – Velikonoční hudební festivaly v německy mluvících zemích (web)

www.kurzy.cz – aktuální kurz německé měny

str. 10 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Berl%C3%ADn> (web)

6.1.6 Mezipředmětové vztahy

Cizí jazyky (AJ, FRJ) – geografické názvy států – str. 6

Dějepis – Historie Řádů německých rytířů interaktivně – Dějiny středověku až dějiny 2. pol. 20. stol. – str. 10

Písemná a elektronická komunikace – Obchodní korespondence – str. 8

6.1.7 Metodické poznámky

6.1.8 Studentské práce, popř. pracovní listy

Závěrem:

- Obsah prezentace vždy překontrolujte, gramatické i stylistické chyby nikdy nepůsobí profesionálním dojmem.
- Nezapomeňte, že za řadovými číslovkami nebo zkratkami se automaticky u většiny programů (včetně ACTIVstudia) opraví malé počáteční písmeno prvního slova na velké - což je chyba!

- Důležitý je sjednocený font písma, z důvodu lepší čitelnosti bez patek. Nikdy nepoužívejte v prezentaci více než dva fonty. Pozor na cizí jazykové fonty - nemusí obsahovat znaky s diakritikou.
- Použité obrázky by měly být ostré (v dostatečném rozlišení).
- Tabulky se hodí přehledné, nijak obsáhlé.

6.2 Pravidla užití tabulek a grafů

Při použití tabulky nebo grafu je nutné myslet na následující pravidla:

- Čitelnost - jednoduchost

Čím jednodušší pojetí grafu nebo tabulky, tím lepší je prezentace.

- Sjednocený font písma
- Uvádějte kratší čísla

Například:

- místo celého čísla **12500000000** raději uveďte **125 mld.**
- je-li nutné uvádět dlouhá čísla, oddělujte trojici řádů mezerou (v případě anglických prezentací čárkou) - tj. **125 000 000 000**.
- Vyvarujte se zbytečných desetinných míst - nevyžaduje-li to téma prezentace, jedno případně dvě desetinná místa postačí
- Graficky oddělte hlavičku tabulky
- Uvádějte jednotky
- Graf má minimálně dvě osy a každá by měla být řádně popsána
- Rozpětí grafu by mělo odpovídat zobrazovaným datům - tj. mám-li maximální hodnotu např. 12, je vhodné nastavit maximum osy na nejbližší kulaté číslo - tedy 15.
- Máme-li hodně kategorií (většinou na ose x) - například týdny v roce - není nutné, aby osa x obsahovala popisek ke každému týdnu, stačí každý druhý týden, nebo i každý pátý.

7. Ochrana autorských práv

7.1 Autorský zákon č. 121/2000 Sb., vybrané paragrafy

§ 3

Výjimky z ochrany podle práva autorského ve veřejném zájmu

Ochrana podle práva autorského se nevztahuje na

a) úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany,

b) výtvary tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo o dílo pseudonymní (§ 7); užít takové dílo lze jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.

§ 12

Právo dílo užít

(1) **Autor má právo** své dílo užít v původní nebo jiným zpracované či jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a **udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva; jiná osoba může dílo užít bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených tímto zákonem.**

(2) Poskytnutím oprávnění podle odstavce 1 právo autorovi nezaniká; autorovi vzniká pouze povinnost strpět zásah do práva dílo užít jinou osobou v rozsahu vyplývajícím ze smlouvy.

(3) Autor má právo požadovat na vlastníku věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, aby mu ji zpřístupnil, pokud je toho třeba k výkonu práv autorských podle tohoto zákona. Toto právo nelze uplatnit v rozporu s oprávněnými zájmy vlastníka; vlastník není povinen autorovi takovou věc vydat, je však povinen na žádost a náklady autora zhotovit fotografii nebo jinou rozmnoženinu díla a odevzdat ji autorovi.

(4) Práve dílo užít je

a) právo na rozmnožování díla (§ 13),

b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 14),

c) právo na pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 15),

d) právo na půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 16),

e) právo na vystavování originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 17),

f) právo na sdělování díla veřejnosti (§ 18), zejména

1. právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla (§ 19 a 20),

2. právo na vysílání díla rozhlasem či televizí (§ 21),
3. právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 22),
4. právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla (§ 23).

(5) Způsoby užití díla vyplývající z odstavce 4 se pro účely tohoto zákona vymezují v ustanoveních § 13 až 23. Dílo lze užit i jiným způsobem než způsoby uvedenými v odstavci 4.

§ 29

(1) Výjimky a omezení práva autorského lze uplatnit pouze ve zvláštních případech stanovených v tomto zákoně a pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.

(2) Volná užití a zákonné licence, s výjimkou licence úřední a zpravodajské (§ 34), licence pro školní dílo (§ 35 odst. 3), licence pro dočasné rozmnoženiny (§ 38a), licence pro fotografickou podobiznu (§ 38b) a licence pro nepodstatné vedlejší užití díla (§ 38c), se vztahují pouze na dílo zveřejněné.

§ 30

Volná užití

(1) Za užití díla podle tohoto zákona se nepovažuje užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, nestanoví-li tento zákon jinak.

(2) Do práva autorského tak nezasahuje ten, kdo pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla.

(3) Nestanoví-li tento zákon dále jinak, užitím podle tohoto zákona je užití počítačového programu či elektronické databáze i pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby včetně zhotovení rozmnoženiny takových děl i pro takovou potřebu; stejně je užitím podle tohoto zákona zhotovení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou i pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby (§ 30a) a pořízení záznamu audiovizuálního díla při jeho provozování ze záznamu nebo jeho přenosu (§ 20) i pro osobní potřebu fyzické osoby.

(4) Rozmnoženina nebo napodobenina díla výtvarného zhotovená pro osobní potřebu fyzické osoby podle odstavce 1 musí být jako taková vždy zřetelně označena.

(5) Rozmnoženina nebo napodobenina díla výtvarného zhotovená pro osobní potřebu fyzické osoby podle odstavce 1 nesmí být použita k jinému než tam uvedenému účelu.

(6) Ustanovení § 25, 43 a 44 nejsou odstavcem 1 dotčena.

§ 31

Citace

(1) Do práva autorského nezasahuje ten, kdo

a) užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle,

b) užije výňatky z díla nebo drobná celá díla pro účely kritiky nebo recenze vztahující se k takovému dílu, vědecké či odborné tvorby a takové užití bude v souladu s poctivými zvyklostmi a v rozsahu vyžadovaném konkrétním účelem,

c) užije dílo při vyučování pro ilustrační účel nebo při vědeckém výzkumu, jejichž účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, a nepřesáhne rozsah odpovídající sledovanému účelu;

vždy je však nutno uvést, je-li to možné, jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen.

(2) Do práva autorského nezasahuje ani ten, kdo výňatky z díla nebo drobná celá díla citovaná podle odstavce 1 písm. a) nebo b) dále užije; ustanovení odstavce 1 části věty za středníkem platí obdobně.

§ 59

Kolektivní dílo

(1) Kolektivním dílem je dílo, na jehož tvorbě se podílí více autorů, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením fyzické nebo právnické osoby a uváděno na veřejnost pod jejím jménem, přičemž příspěvky zahrnuté do takového díla nejsou schopny samostatného užití.

(2) Kolektivní díla se považují za zaměstnanecká díla podle § 58 i tehdy, byla-li vytvořena na objednávku; objednatel se v takovém případě považuje za zaměstnavatele. Ustanovení § 61 se na tato díla nevztahuje.

(3) Dílo audiovizuální a díla audiovizuálně užitá nejsou dílem kolektivním.

7.2 Výtah z autorského zákona, základní pojmy.

- Co je předmětem ochrany?

Autorskými díly jsou např. **díla slovesná, divadelní, výtvarná, kartografická, hudební, audiovizuální, díla architektonická, díla užitého umění**. Výčet druhů děl, jak jej uvádí AZ, je jen příkladný, autorským dílem může být i jakýkoli jiný druh díla, bude-li splňovat pojmové znaky autorského díla, i když ho autorský zákon výslovně neuvádí. Možnost zejména vzniku nových druhů děl lze očekávat s dalším rozvojem techniky. Autorský zákon výslovně definuje pouze ta díla, která mají zvláštní právní režim, jako jsou např. databáze či audiovizuální dílo, v ostatních případech jednotlivé druhy děl nevymezuje.

Příklad: Autorským dílem bývá např. učebnicový odborný výklad, ilustrace, hudební dílo s textem nebo bez textu, počítačový program, film, mapa, divadelní hra, dílo architektonické, obrazové logo, www (webová) stránka, fotografie.

- **Co není předmětem ochrany?**

Jde o **díla úřední** [srov. § 3 písm. a)], **výtvary tradiční lidové kultury** za zákonem stanovených podmínek [srov. § 3 písm. b)], **politický projev** a řeč přednesenou při úředním jednání za zákonem stanovených podmínek [srov. § 3 písm. c)].

Příklad: Dílem úředním jsou např. právní předpisy, státní hymna, státní znak, městský znak; výtvary tradiční lidové kultury jsou tzv. díla folklorní. Politickým projevem je pak např. novoroční projev prezidenta, řeči přednesenou při úředním jednání je např. obžaloba přednesená státním zástupcem.

- **Co je považováno za užití díla?**

Jedná se zejména o **rozmnožování, rozšiřování, pronájem, půjčování, vystavování a sdělování veřejnosti**.

Příklad: V případě zpřístupňování autorských děl prostřednictvím internetu jsou autorská díla chráněna stejným způsobem a ve stejném rozsahu jako v případě klasických způsobů. To, že je jakékoli autorské dílo k dispozici na internetu, v žádném případě neznámá, že je bez dalšího poskytnuto veřejnosti k volnému použití - internet ani jiná počítačová síť nemá z hlediska autorského zákona jakýkoli vliv ani na vznik, ani na rozsah či obsah autorskoprávní ochrany autorských děl, neboť jsou pouze technickým prostředkem sloužícím k využití autorských děl

- **Co je bezúplatná zákonná licence?**

Z bezúplatných zákonných licencí je třeba podrobněji zmínit zejména **citace** upravené v § 31, podle kterého do práva autorského nezasahuje ten, kdo:

a) cituje ve svém díle v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů,

b) zařadí do svého samostatného díla vědeckého, kritického, odborného nebo do díla určeného k vyučovací účelům, pro objasnění jeho obsahu, drobná celá zveřejněná díla,

c) užije zveřejněné dílo v přednášce výlučně k účelům vědeckým nebo vyučovacími či k jiným vzdělávacím účelům;

vždy je však nutno uvést jméno autora, nejde-li o dílo anonymní, nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen. (Nestačí tedy pouhé uvedení pramenu v seznamu literatury).

AZ ve svém § 29 odst. 2 stanoví, že v rozsahu odůvodněném účelem oprávněného zhotovení rozmnoženiny podle ustanovení § 31 písm. a) a b) může být takto zhotovená rozmnoženina také nevýdělečně rozšiřována bez zvláštního souhlasu autora díla, z něhož je citováno, což odpovídá úpravě tzv. Informační směrnice, která **připouští možnost citací coby zákonných licencí pouze pro účely kritiky, recenzí a dále k vyučovacími a vědeckými účelům, to však pouze pro nekomerční užití. S ohledem na účel citací lze mít za to, že nekomerční či nevýdělečnou povahu je třeba vztahovat k užití citace, nikoli díla, do kterého je citováno.**

- **Jaká je zákonem předepsaná forma pro citaci?**

Zákon žádnou specifickou formu citace nepředepisuje. Uvádí pouze, že je potřebné uvádět název díla, pramen a autora, jsou-li tyto údaje k dispozici. Doporučujeme proto tyto údaje uvádět způsobem obvyklým v daném oboru, pokud neexistuje žádná zvyklost, stačí tyto údaje uvést na viditelném místě.

Majetková autorská práva trvají ve většině států světa (včetně Evropské unie a USA) obecně po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti. Potom jde o díla volná a mohou být bez dalšího svolení a bezúplatně užita.

7.3 Konkrétní zdroje, které mohou být použity a podmínky použití

A/ Knihovny ACTIVstudio - součást SW ACTIVstudio - bez nutnosti řešit autorský zákon, licence, umožňující další volné šíření, byla zakoupena společně s SW. Na instalačním mediu jsou k dispozici i další jazykové mutace knihoven.

B/ Resources Packs - zdrojové balíčky, určené zejména k tematickému rozšíření knihoven, volně ke stažení na

<http://www.prometheanplanet.com/server.php?show=nav.1138>

Nutná bezplatná registrace.

C/ Vlastní materiály a materiály vyměněné s kolegy - vždy se jménem autora a jeho souhlasem s dalším šířením děl. (viz M. Hubatka)

D/ Hypertextové odkazy (video, hudba, flash...)

E/ Výtvořby tradiční lidové kultury

F/ Otevřené galerie

Public Domain nebo Creative Commons - autor díla se rozhodl, že dovolí svoje dílo volně užívat, bez nároku na další ochranu (PD), nebo materiály lze použít za přesně stanovených podmínek (CC).

Příklad použití objektu s licenci Public Domain, včetně citace.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Schloss_Bellevue.jpg

Příklad použití objektu s licenci Creative Commons, včetně citace.

Autor: Thomas Wolf, licence Creative Commons, BY-SA,

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brandenburger_Tor_abends.jpg

Pozn.: Licence se vzájemně liší dle různě odstupňovaných převedených a vyhrazených práv autora k jeho dílu. Níže jsou licence seřazeny od nejliberálnějších k nejvíce restriktivním:

Označení licence	Práva		Povinnosti			Název licence
BY						Uveďte autora
BY-SA						Uveďte autora – Zachovejte licenci
BY-ND						Uveďte autora – Nezasahujte do díla
BY-NC						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně
BY-NC-SA						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně – Zachovejte licenci
BY-NC-ND						Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně – Nezasahujte do díla

Všechny CC licence mají společné tyto charakteristiky:

- o licence dovolují dílo šířit (i když za různých podmínek)

- licence vyžadují, aby při šíření díla nebo jeho zpracování byly uvedeny údaje o díle (autor, název díla, url, apod..)
- při šíření díla je nutno připojit url odkaz na CC licenci
- licence jsou neodvolatelné (držitel autorských práv má sice právo licenci odvolat, nicméně nemůže zamezit uživatelům nakládat s kopií nebo modifikací díla, která byla získána/vytvořena v době trvání licence)
- licence zanikají v případě porušení licenčních podmínek ze strany nabyvatele

Největší galerie: <http://commons.wikimedia.org> (licence uvedena u každé fotografie, u licencí CC uveden i autor)

Další Open Source Galerie najdete např. na:

http://old.rvp.cz/soubor/00830-otevrene_galerie.pdf.

Všechny uveřejněné odkazy [cit. 08-12-2009] dostupné pod licencí Public domain – na http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page.

Odkaz na straně 5 dostupný pod licencí Creative Commons (autor uveden pod obrázkem).

Závěry:

- Ochrana autorských práv je poměrně komplikovaná a pro laika nepřehledná a proto nebezpečná. Stává se dobrým zvykem, že každý se soudí s každým.
- V projektu jsou tak povoleny pouze následující kroky:
 - používat vlastní zdroje (námi vytvořené fotografie, kresby, videosekvence, mapy...)
 - používat zdroje kolegů ze školy nebo projektu, pokud s tím projeví souhlas. Budeme řešit poptávkou a nabídkou. Například Gymnázium Humpolec je schopno digitalizovat pohled na preparáty prostřednictvím mikroskopu a kamery, Gymnázium Žďár nad Sázavou nabízí ...
 - používat knihovny ActivStuda a zdrojové balíčky Resources Packs (po registraci)
 - hypertextové odkazy (jen odkazy, ne to, co se poté objeví v prohlížeči)
 - díla tradiční lidové kultury
 - otevřené galerie - PD a CC podle stanovených pravidel
 - citace, jestliže budou v souladu s § 31 zákona č. 121/2000 Sb.

8. Metodická a didaktická doporučení

8.1 Obecné metodické pokyny

Počátečním prvkem prezentace je seznámení s jejím obsahem – je vhodné uvést tematický celek a jeho obsah, cíl hodiny, časovou dotaci, formu, cílovou skupinu žáků, použité nástroje a pomůcky, jazykovou úroveň podle SERRJ, externí odkazy.

Při zpracovávání jazykového materiálu se doporučuje propojovat využití funkcí interaktivní tabule s pozitivními a osvědčenými prvky tradičních metod cizojazyčného vyučování, tedy s klasickými metodami jako je např. samostatná práce, práce ve dvojicích, v plénu, skupinové vyučování, frontální vyučování, apod. A v tomto duchu uvádět žáky do běžných životních situací a seznamovat je s reáliemi a sociokulturními aspekty německy mluvících zemí.

Cílem výuky je zajistit aktivitu žáků a jejich spoluúčast na vzdělávacím procesu. Není však nutné a ani žádoucí, využívat tabuli každou nebo celou vyučovací hodinu. Stejně tak ne každé učivo je vhodné prezentovat pomocí interaktivní tabule. Je třeba zachovat princip interakce, který má podněcovat zájem a pozornost žáků a zatraktivnit výuku, nikoliv však zatlačit do pozadí interaktivní vztah učitel – žák. Jednotlivé prezentace mají tedy tvořit jednotný celek, který obsahuje výklad, motivační cvičení, opakování, testy, praktické ukázky. Toto je nutno vzít v úvahu již při volbě zpracovávaného tématu.

Interaktivní tabule má dále pomoci zefektivnit práci s žáky a dbát při tom i na komplexní pochopení jevů v širších souvislostech a vzájemné propojení mezipředmětových vztahů, ale i učiva s praktickým životem. Při zpracovávání výukových materiálů je potřeba vedle klasických metodických postupů dodržovat i metody moderní spojené s využíváním informačních technologií. Je možné ta nejobecnější doporučení shrnout do následujících bodů:

- *každý výukový materiál jako originální zpracování nějakého tématu představuje společnou práci pro vyučujícího i studenta či žáka, ne pasivní projekci informací*
- *při tvorbě VM je potřeba stanovit nejen samotný obsah materiálu, ale představit si ho v samotném kontextu vyučovací hodiny, tzn. stanovit cíl hodiny, trvání a část hodiny, kde bude VM použit*
- *příprava a tvorba VM vyžaduje důslednou přípravu pedagoga, práci s programem, doplňkovými materiály*
- *postupnou prací budovat a rozšiřovat vlastní knihovnu prostředků*

- *uvědomit si možnosti interaktivní tabule a snažit se všechny využívat – na tabuli se dá psát, objekty se mohou hýbat, je možné měnit jejich pozici a velikost, využívat funkce přiřazování, kreslení, propojení s internetem, podpora mezipředmětových vztahů*
- *interaktivní tabule a kvalitní VM může zapojit více smyslů, což zefektivňuje výuku a udržuje déle pozornost studentů a žáků*
- *interaktivní tabule je prostředek, který výuku činí atraktivnější, zábavnější, ovšem v žádném případě ji nenahrazuje*
- *není účelné připravovat VM na 45 minut, optimální délka při rozsahu VM 6-10 stran se pohybuje okolo 15-20 minut; ve speciálních případech lze využít i na kratší časový úsek nebo naopak delší, max. však 30 minut*
- *interaktivní tabule vybízí k aktivitě pedagoga i žáka, obě strany musí být aktivní*
- *u VM je vždy nutná zpětná vazba*

8.2 Metodické poznámky v rámci jednotlivých stran prezentace

Titulní strana VM bude používána dle jednotného vzoru, na stránce dvě se do vytvořené šablony upraví relevantní informace ke konkrétnímu VM – jazyk a symbol, název a jméno autora, název partnerské školy, úroveň podle SERRJ, datum vytvoření, typ vyučovací hodiny (expoziční, fixační, výklad, opakování, gramatické procvičování, aj.), vytvořeno v programu, anotace.

Následuje vlastní obsah VM, který musí splňovat formální podmínky, technické parametry, interaktivní prvky (na každém listu by měl být alespoň jeden), musí korespondovat s tématem po didaktické i obsahové stránce a dodržovat autorský zákon.

Poslední stránky obsahují seznam použité literatury, pramenů, odkazů. Je možné sem uvést i mezipředmětové vztahy onoho konkrétního VM.

Každá strana VM může obsahovat metodické poznámky, které mohou obsahovat např. stručné popisy, co se má se stránkou dělat, tak aby nebyla čitelná pouze pro samotného autora, nebo zde můžeme popřípadě umístit správné řešení úkolu z konkrétní stránky.

8.3 Pracovní listy a studentské práce

Pracovní listy

- K určitým tématům se doporučuje zpracovat k výukovým materiálům pracovní listy.
- Jako pracovní listy mohou sloužit jednotlivé slidy, které lze vytisknout.
- Pracovní listy je možné použít k ověření znalostí přímo ve výuce nebo jako domácí úkol.

- Poznámku ohledně pracovního listu je vhodné uvést do metodické poznámky k titulnímu snímku prezentace. Doporučuje se pracovní listy číslovat.
- Vhodné k vtištění a využití jako pracovních listů jsou snímky, které obsahují:
 - doplňovací cvičení, přiřazovací cvičení, členění do skupin, celků.
- Žáci mohou pracovat samostatně i ve skupinách.

PŘÍKLADY – Pracovní listy vytvořené s cílem ověřit učivo, zadané ve výuce k danému snímku výukového materiálu nebo k domácí přípravě na dané téma (lze rozdělit více žákům, do více hodin apod.)

PRACOVNÍ LIST Č. 1 – slovní zásoba

Výukový materiál: Beschreibung der Bekleidung

Konverzační téma: Kleidung und Mode

Aufgabe 1:

Ergänzen Sie andere zwei Beispiele in der Reihe:

1. Herrenkleidung:	1. s Sportjackett	2.	3.
2. Damenkleidung:	1. s Kleid	2.	3.
3. Sommerkleidung:	1. e Shorts	2.	3.
4. Winterkleidung:	1. r Mantel	2.	3.
5. Sportkleidung:	1.e Trainingshose	2.	3.

Aufgabe 2:

Was passt nicht ?:

1. Slip, BH, Rock, Höschen
2. Anzug, Schal, Kleid, Sakko
3. Badeanzug, Anorak, Windjacke, Pelzmantel
4. Kostüm, Abendkleid, Trainingsanzug, Hochzeitskleid

Aufgabe 3:

Welche Farben haben folgende Gegenstände?:

1. Erdbeeren	5. Mandarine
2. Gras	6. Schokolade
3. Sonne	7. Schnee
4. Himmel	8. Kohle

Aufgabe 4:

Wie heißen die Muster? Übersetzen Sie:

1. proužkovaný	4. kostkovaný
2. květovaný	5. jednobarevný
3. puntíkový	6. vzorovaný

Aufgabe 5:

Wie heißt das Gegenteil?

1. eng x		4. alt x	
2. kurz x		5. groß x	
3. dünn x		6. billig x	

PRACOVNÍ LIST Č. 2 – skloňování přídavných jmen

Výukový materiál: Beschreibung der Bekleidung

Konverzační téma: Kleidung und Mode

Aufgabe 1:

Ergänzen Sie die entsprechende Form des Adjektivs:

1. Auf dem Bild ist ein Kleid (grün), eine Hose (braun), ein Mantel (grau).
2. Sie kommt in einem Kleid (elegant), in einer Bluse (schön), in einem Anzug (modern).
3. Ich habe ein T-Shirt (neu), eine Bluse(rot), einen Rock (lang) an.
4. Die Frauen tragen Röcke (lang).
5. Diese T-Shirts (gelb) gefallen mir.
6. Wo habe ich meine Jeans (blau)?

Aufgabe 2:

Bilden Sie die entsprechende negative Antwort::

1. Hast du ein geblühtes Kleid?
2. Kauft sie einen gestreiften Mantel?
3. Bekommst du eine karierte Bluse?
4. Ich möchte zwei getupfte T-Shirts kaufen.

Aufgabe 3:

Ergänzen Sie die richtige Endung des Adjektivs:

1. Ich habe viele schön T-Shirts.
2. Mir gefallen besse klar Farben.

3. Hier sind drei groß Hosen.
4. Ich brauche noch ein paar leicht Kleider.

Studentské práce

Součástí výukových materiálů musí být studentské práce (prezentace, referáty, fotografie, recepty, deníky z exkurzí, popisy, úkol k tématu atd. - práce využitelné pro výuku).

Studentské práce budou ověřovat výukové materiály, budou se zadávat v hodinách cizích jazyků. Studentské práce se budou v rámci projektu evidovat.

Je na tvůrci výukového materiálu, jaké formy využije.

Referáty

- ke zpracování žákovských referátů ke konkrétnímu tématu nebo části lze využít uvedené odkazy
- referáty mohou být zadány jednotlivcům či skupinám
- jako osnova pro referáty, prezentace může být použit snímek prezentace
- žák si vybere referát podle zájmu

Vyprávění, popisy apod.

- může být zadán konkrétní úkol k danému tématu s kontrolou v následující hodině (např. Moje cesta do zahraničí, Oblečení - popis obrázku)
- může být zadán úkol na základě osobní zkušenosti (např. Moje návštěva Vídně)

Další úkoly

- úkoly spojené se shrnutím tématu, žáci si sami vyberou ze seznamu úkolů nebo je jim úkol zadán
- žáci vyplní žádost, napíší žádost, životopis
- žáci sestaví návod
- napíší krátké zprávy
- vytvoří dialogy
- vyhledají informace k tématu z internetu apod.
- vytvoří prezentaci

Jednotlivé materiály mají studentům pomoci při komunikaci na dané téma, při přípravě na maturitní zkoušku.

Při zadávání úkolů je vhodné vycházet ze ŠVP, vzhledem k přípravě na maturitní zkoušku je možné využít také materiály Cermat nebo Katalog požadavků.

PŘÍKLAD - Studentská práce s cílem ověřit učivo,

zadaná k domácí přípravě na dané téma (lze rozdělit více žákům, skupinám, do více hodin apod.)

STUDENTSKÁ PRÁCE

Výukový materiál: Beschreibung der Bekleidung

Konverzační téma: Mode und Kleidung

Aufgabe 1:

Finden Sie im Internet oder in einem Modekatalog zwei oder mehrere Fotos:

Wählen Sie ein Model, das Ihnen gefällt und begründen Sie auch Ihre Entscheidung.

Beschreiben Sie das Bild nach den Punkten:

- a) Wie sieht er/sie aus?
- b) Zu welchem Kleidungsstyp gehört das Model?
- c) Beschreiben Sie einzelne Kleidungsstücke - Material, Muster, Farbe

Aufgabe 2:

Antworten Sie auf die Fragen:

- 1) Was ist die Mode? Was ist entscheidend, wenn man hübsch aussehen will? Wovon hängt es ab, was man anziehen soll?
- 2) Sprechen Sie über Ihr Verhältnis zur Mode. Welche Rolle spielt die Mode in Ihrem Leben? Was ist Ihre Lieblingskleidung? Was tragen Sie nicht gern?
- 3) Was tragen die Frauen, die Männer?
- 4) Welche Farben, Stoffe, Muster können Sie nennen? Was gefällt Ihnen (nicht)?
- 5) Folgen Sie neuen Modetrends? (Modetrends – Farben, Schöpfer, Modeschau)
- 6) Tragen Sie Markenkleidung? Warum?/Warum nicht?

8.4 Metodická a didaktická doporučení ke zpracování obsahové a jazykové úrovně

V současné době je většina učebnic a dalších didaktických pomůcek připravována tak, že odpovídají svým výstupem příslušné kategorii Společného evropského referenčního rámce pro jazyky od A1 po C2. Výukové materiály vypracováváné v rámci tohoto projektu musí být určeny vždy pro konkrétní úroveň A1 – B2. Při jejich tvorbě je tedy nezbytně nutné dodržet výstupní úroveň dané kategorie v porozumění při poslechu, čtení, schopnosti konverzace a kvality písemného projevu žáka. Proto je vhodné konfrontovat vlastní VM s ostatními učebními pomůckami a výše zmíněným SERRJ, aby každý materiál odpovídal zvolené úrovni jazyka.

9. Kritéria pro hodnocení předváděcích sešitů (VM)

9.1 Formální stránka:

- Titulní strana sešitu
- Soupis citací, prameny a literatura
- Metodické poznámky
- Rozsah výukového materiálu

9.2 Technická stránka:

- Kontrast (barvy, viditelnost)
- Čitelnost textu a velikost písma
- Kvalita vložených objektů
- Technická náročnost a ovladatelnost
- Uspořádání objektů v prezentaci
- Deklarovaná funkčnost, splnění cíle
- Hypertextové odkazy
- Funkčnost hypertextových odkazů

9.3 Interaktivita

- Zapojení interaktivních prvků – minimálně polovina stránek

9.4 Didaktická, obsahová a jazyková stránka dle SERRJ

- Jazyková správnost
- Dodržení zvolené úrovně SERRJ

9.5 Dodržení autorského zákona

- Používání zdrojů a pramenů v souladu s kroky povolenými v projektu

9.6 Časový rozsah

- Výukový materiál musí být učební pomůcka, která po obsahové a didaktické stránce zabezpečí vedení minimálně 20-minutového úseku vyučovací hodiny.

10. Použité materiály a literatura, zdroje

Dokument: Společný evropský referenční rámec pro jazyky (na webu MŠMT: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>)

Holcová, I. a kol.: Ochrana autorských práv.

<http://aplikace.msmt.cz/PDF/MRZVManualautorskepravozverejneno.pdf>

Hubatka, M.: Stručný výklad Autorského zákona z pohledu škol a školských zařízení.

<http://www.moderniporadce.cz/strucny-vyklad-autorskeho-zakona-z-pohledu-skol-a-skolskych-zarizeni.a6.html>

Skalková, Jarmila. Obecná didaktika. 2., rozš. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 322 s. ISBN 9788024718217.

Omková, Ivona; Janíková, Věra. Landeskunde und ihre Stellung in Lehrwerken für Deutsch. [s.l.] : [s.n.], 2007. 83 s.

Kolář, Zdeněk; Vališová, Alena. Analýza vyučování : vyučování jako dialog, řízení učení žáků, styly a způsoby hodnocení, komunikace, kooperace a interakce. Vyd. L. Praha: Grada, 2009. 230 s. ISBN 9788024728575.

Šárka Mejzlíková, Cvičebnice německé slovní zásoby, Didaktis 2006, ISBN 80-7358-056-X

Hana Justová, Wir üben deutsche Grammatik, Fragment 1993, ISBN 80-901070-6-0

www.jazykyinteraktivne.cz

http://www.zsbn.opava.cz/metodika_IT.pdf

<http://www.mvcr/clanek/moderni-vyuka-pomoci-interaktivnich-tabuli.aspx?q=cHJuPTE%3d>

<http://ondrej.neumajer.cz/?item=interaktivni-tabule-vzdelavaci-trend-i-modni-zalezitost>

<https://lms.ciskom.cz>

<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>

<http://www.gtco.com/erc/lessons.htm>

<http://internet.ceskaskola.cz/>

<http://www.aldebaran.cz/animace/index.html>

<http://www.animace.cz>

<http://www.infogram.cz/article.do?articleId=1302>